

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szórdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény
intézendő.
Kéziratok vissza nem adának

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
Előfizetések elfogadtnak még
valamennyi könyvkereske-
desben.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . 3 — —
Negyedévre . . . 1 — 50 —
Egy hóra . . . —, 50 —
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
(Nadassy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
székhelyénél vonatkozó előfizetési
árakról intézendők.

Egyes számok kaphatók:

Weldinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér) Söhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedéseiben
Mindenzen nyelken előfizetések is elfogadtnak.

Válasz (L - r.)-nek.

Vártam és reméltem, hogy érdemesebb térni fog vállalkozni azon, bizonyára akaratlan tévedések helyreigazítására, melyekből a „Pécsi Figyelő” szept. 3. számának „Kormányképeség” följelentése czikke gazdag gyűjtőmennyt tartalmaz; s ha most — egy heti várakozás után — szót emelek, nem teszem ezt sem föltűnési vágyból, a mi soh'se bántott; nem teszem polemizálási viselkedésből sem, mert meglehetősen csendes vértl vagyok, de teszem pusztán meggőződésből, a mi, úgy gondolom, elég tiszta motivumnak mondható; teszem végül azért, hogy audiatur et altera pars.

Attól nem tartok, hogy fogadtatlan prókátorok mondanak, mert én nem Ugron Gábort akarom megfélemlíteni; elég erős arra ő maga is; s nem félek attól főleg azért, mert mindjárt kezdetben kimondom, hogy e soraimmal saját álláspontomat kívánom támogatni, azok közé tartozván, a kik az Ugron Gábor által, nem most először, de már régóta hangoztatott eszmékkel és törekvésekkel rokonszenvezek, a nélkül, hogy ezúttali föllépésének formáit és eljárása módszerét minden részletében helyeselem vagy időszerűnek tartanám.

Nem ismerem el sem indokoltnak, sem jogosultnak azt a vadat, hogy akar Ugron, akár azok, kik vele a dolog érdemét tekintve, egy hajóban eveznek, ezért ipso facto a part egységének megbontására törekedjenek. Ez a célzat töle is, a többitől is tavol áll; ma még inkább, mint máskor, mert sohasem volt nagyobb szükség tömörült partra s annak egységes eljárására, a mikor ugyanis, mint tudva van, nagyon közel értünk azon időponthoz, a melyben a közjogi ellenzék az egyedüli ellenzéket fogja képviselni a törvényhozás termében. — Ilyen kilátások között kétszeresen hibás lépés volna az egyetlen még szamat tevő ellenzék part egységének megvárosítása s ily helyzetben ily czélkal lépni a kudarctólre büntös cselekedet volna hazánk, a közügyek és saját partunk ellen.

De hiszen, hogy Ugron ezt tenni nem is akarja, annak elő czofalatával szeggy utolsó kolozsvári beszéde, a melynek elolvasása után hiszem, hogy a czikkirő ur is — jó részben — módosítani lesz kénytelen szigorú ítéletét, jelesül pedig annak azt a részét, a melyben Ugron Gábornak, ha nem is épen tisztességtelen, de önző, mert személyes szádedkókat imputál, azt írván fölé, hogy őt föllépésében nem a jó és hasznosra való törekvés, hanem személyes ellenszenv vezérli. Sziveskedjék czikkirő ur az aug. 31-iki kolozsvári beszédet megérdemelt figyelmére méltán s abban megtalálja: 1. azt, hogy „ne künk nem kell új programot,” tehát nem akarunk új partot vagy partbontást s megtalálja 2. azt, hogy „1874-ben. mikor e nemzetnek majd 1/10 része hozzászavál fogadta az elvtagadót és arulót (Tisza K.) mi (Ugron Gábor és társai) nem tagadtuk meg elvünket, tehát silány, hitvány ragalmazó, ki azt föllétehezeti, hogy most 18 éves múlt után képes volna valaki különbülni ugyanezt megcselekedni.”

Ilyen katagorikus nyilatkozat után talán megérdemel annyit Ugron Gábor is, hogy szava hite embernek és becsületes politikusként tartassék, míg az ellenkezőnek hivesere okot nem szolgáltat; s megkivánhat annyit, hogy higgyük el neki, hogy ő sem partot bontani, sem új programot adni — sem elveit földadni nem szándékozik.

Nem tudom, nem is keresem, mi vezette czikkirő ur tollát egészen a „nagyhangu” jelző alkalmazásáig; bizonyára csak a jobb kifejezés hiánya, mert nem akarom róla elhinni, hogy azt a kifejezést akár a személyes ellenszenv, akár a pozitív meggőződés adta volna tollára. Egyik ép oly indokolatlan forrás volna, mint a másik, mert Ugron Gábornak eddigi szereplése egyike sem szolgáltatott sem okot, sem alkalmat.

Legjobbban azon ötközük meg czikkirő ur, hogy Ugron Gábor partját kormányképeség önjelentése tenni. Pedig ez — szerintem — nagyon helyes s koránsem oly értelmetlen dolog, mint a minőnek állítatik; de ettől még a partbontás czélzata nagyon távol áll.

En is azt állítom s igyekeznék fogok be is bizonyítani, hogy 1848 és 1849 (értvé. 1849 alatt itt és mindenütt csakis april 14-t és nem a nemzetnek (főszékes lelethalásküldelmét) ugyanegy politikai alapnak el nem ismerhetők s így azon part, a mely mégis tényleg két ily merőben ellentétes iskolának vagy politikai felekezethek beivét egybefoglalja, az lehet — numerice — nagy part, lehet tehetségekben is gazdag, de egységesnek épen nem mondható, miután ily viszonyok közt ez a partbeli kapcsolat nem szerves összefüggés, melynek életképessége van, hanem csak bő köpönyeg, mely több — esetleg ellentétes törekvést is — betakar, de a mely sohasem valhatik egyesült erő forrásává, a mivé csakis úgy lehetne, ha tagjai ugyanazon eszközökkel egy célra törekedjenek.

Mit vétené hát az, ki a part belső egységének, organikus kapcsolatának azon esetleges alkotó részeit, melyekből az egybeforradás föltételei hiányoznak, a partból való kiválasztás bírája; mit vétené — mondom — ez a part egysége ellen? Semmit, sőt ellenkezőleg az a part egysége és tömörülése érdekében dolgozók. — Nem áll tehát, hogy Ugron G., a mikor a 49-esek (ha ilyenek vannak) kiválasztásán dolgozók, a parttól meg akarja bontani.

Ha Ugron Gábor ezalatt a kifejezés alatt „kormányképeség” azt értené, a mit őrtett alatta 1874-ben Tisza Kálmán, hogy szegre akasztaná elveit csak azért, hogy magát azon már nem egészen ismeretlen mondas szerint, a miniszteri barszonszékbe becsempessze, akkor méltan sujhathat őt karhozató ítéletünk. De hiszen a dolog nem így áll. Ő maga, a hol csak lehet, a meghatározottabb alakban kel ki minden hasonló ismuntató ellen és annyira talán meg nem mentünk, hogy valaki szándékainak tisztaságában kétekedjünk, sőt föltöte palcázt is törjünk, még mielőtt erre okot szolgáltatott volna.

S vajjon miként képzéli czikkirő ur a jelenlegi közjogi és közgazdasági viszonyokból való kibontakozást s a függetlenségi part programjának megvalósítását másként, mint így, hogy a közjogi ellenzék a kormány alakításával (természetesen az alkotmányos választások eredményei következtében) — a korona által megbízotnak. Ha azon fölfogást vallja magáénak, hogy nálunk „kormányképeség” acquala a 67-es kiegyezés változtatlan fönntartásának kötelezettsége mellett való kormányváltással, akkor természetesen tartom, hogy az ilyen kormányképeségnek gondolatát is irózik, de irózik attól Ugron Gábor is, meg a többiek is. De hat ilyen kormányképeséget senki sem akar a függetlenségi partra ráerőltetni, legkevésbé Ugron Gábor. Azt azonban czikkirő urnak is meg kell engednie, hogy az ez idő szerint fönnálló viszonyokból az újakra átmenni kell, átugorni nem lehet a nélkül, hogy áldás-

talán confusio, chaos és veszedelmes megrázkodtatások ne alljanak elő, melyek aztán állami létünket is kockára tehetnék.

Tabula rasát a jelen és múltból egy hatalmas parancsszóra, vagy ezermester büvös varázsével elővarázsolni nem lehet, a fönnálló törvényeket s ezek alapján kötött szerződéseket (ne értsenek félre, az u. n. kiegyezést nem számítom ide) egyoldalul fölbontani ha lehetne is, de nem szabad, mert az erkölcsötlenesség s retorsiót vonna maga után a sértett fél részéről. Mi sem természetesebb hát, mint hogy a függetlenségi pártnak, ha kormányt akar vállalni, átmenetileg igen is rákellene állania a jelenlegi kiegyezés alapjára, hogy legyen kiindulási pontja a régi állapot megváltoztatására, hogy legyen mit megfognia, mert addig is, míg az új közjogi helyzet megalkottatik, az ország az ő összes politikai és gazdasági viszonyaival a megalkotandó jövő között a semmisségben nem léghat, mint leghajó ég és föld között.

Hiszen, hogy egyebet ne emlitsék, oly szerződéseken, melyek lejárati időhöz vannak kötve, e terminus eltelte előtt változtatni nem lehet, s ha mindemeltett volna, a ki állítani nemné, mert bizonyítani ugy se tudná, hogy a függetlenségi part kormányra jutása esetén, az új közjogi alap és helyzet maról holnapra megalkotható s a magyarság hadsereg is megteremtethető, s mindez egyoldalul meg ott is, a hol szerződészek állanak fönn, hát az ilyen boldog embert fantazijáért, ha költő volnék, tudnám irigyelni, de a politikában csak sajnálkoznom kellene föltöte, mint olyan föltöte, a ki áldozata lett atópikus képzelgésnek.

Ha így értelmezetik a kormányképeség, s nem az előbb említett merev formában, akkor már nem annyira vörös postó az, a melytől némelyek meg megriadnak, s a ki Ugront másképp érti, jelesül, hogy ő kormányképeséget értveket akar cserébe adni, az őt félreérti, vagy szándékosan félre magyarázza, mert ha ő elvtagadás féle törekednék, megszűnnek függetlenségi part lenni, s akkor egyszerűen naprendre térnek föltöte.

A czikkirő ur gondolatmenetében, egy látszik, az a régi fölfogás kisért, hogy: „nem alkuszunk, vagy mindent egyszerűre, vagy semmit.” Igaza is van, a meynyben politikai programunk sarkalatos teteiből lelakndni semmit sem engedünk; de hisz Ugron mást mond, mást tanít, mint megalkuvást, mert ő elveit sértetlen tisztaságukban föntartja, csakis abban tétel el ma-otól, hogy míg ezek visszahúzódnak a merev negatív sáncaik közé, s megelégszenek egy-egy időközönként nekieresztett esatalkáltással dokumentálni, hogy még ébren vannak, addig is Ugron Gábor, azt is gondolkodás tárgyává merészi tenni, hogy mi uton, módon és eszközökkel kell és lehet elveink megvalósításának útján előre haladnunk, s hogy ezt teszi, jól teszi, mert ha mindenké halad, akkor a maradás azonos a visszaesséssel s jól teszi, mert isten engem ugy sejeljen, tartozunk ezzel hazánkunk, választóinknak és önmagunknak.

Hazánkunk, mert ha meg vagyunk arról győződve, hogy a mai közjogi helyzet jármában reá csak lassú enyészet sorsa vár, akkor, hogy ebből nem-küljünk, cselekednünk kell, mert könyhullatással nemzeteket megmenteni, panaszszóval bilincseket szétörni nem lehet. Tartozunk vele választóinknak is, kiknek bizony jól esnek, hogyha 23 év óta hangozta-

tott elveinket a megvalósulás útján egy elhatározás lépéssel előbbre vittünk sikerülne. — Tartozunk vele önmagunknak, mert a bizalmat képességeinkben, a ragaszkodást személyeink és eszünkkel csak fokozni tudók országserzte, ha valahára módját ejthetnek annak, hogy az eddigi kényelmesebb és semmi felelősséggel nem járó kritizálás mellett a pozitív alkotások terén is latba vehetők erőik.

Én nem bírom a függetlenségi pártunk kormányrajutását egyébként elképzelni, mint a még főnálló alapon, vagy talán azt tetszik gondolni, hogy Szapary vagy épen Apponyi főnök vállalkoznak arra, hogy a mi számunkra és kényelmünkre megváltoztatják a közjogi alapot úgy, hogy az a mi programunknak teljességében megfeleljen s minket aztán csak a terített asztalhoz látnak szívesen a hatalom felelősségéhez, míg ők majd visszavonulnak a felelős homályába? Én nem így képelem ezt a dolgot. Ha a nemzet választóinak többsége elfogadja a mi programunkat s az országgyűlés többsége pártunk elveit vallja magáénak, akkor két eset lehetséges. Vagy megbízatunk kormányalakításával, vagy nem. Végeztünk előbb a második kkal, mely kevésbé valószínű. S mi történik akkor? Az, a mi ciklikiró ur cikkében elég részletesen van fejtegetve, t. i. hiánya a korona bizalmának, a minnek aztán vagy új választások, vagy új politikai rendszer lehetnek következesei. Nem szabad ugyan föltenni a koronáról, hogy a nemzet nyilvánvaló többségének így éleatartat ellenszegülhetne, de tegyük föl, hogy így lesz. Legrosszabb esetben megszűnik hát az alkotmányosság s elmegyünk haza folytatni az abban hagyott passzív resistenciát. Ugron is elmegy, meg a többi is; de őt azzal nem fogja vádolhatni senki, hogy föllépése ezt a valószínűtlen de nem lehetetlen gyaszos kifejlődést sietette vagy épen előmozdította. S akkor, megengedem, semmivel se leszünk kormányképesebbek, mint vagyunk ma, de mi legalább nem tehetünk róla, Ugron legkevésbé!

Néztek most a másik esetet. Megbizatunk a kormány alkotással — természetesen programunk teljességében való megvalósításának föltétele alatt és az ennek kivételére való törekvés kötelezettségével; hát akkor allana elő a pártprogramm keresztvitelének esete és szüksége is; a mi, hogy hogyan menne, ma még lehetetlen részletezni, elég azt mondani, hogy mindez, a menyiben törvények megváltoztatásáról, szerződésekről, melyeknek lejárati idejük van etc. van benne szó, időt, sok időt kíván; hiszen egy pár eszmát nem lehet feljutni, annál kevésbé egy nagy ország összes politikai és közgazdasági viszonyainak ilyen gyökeres atalakítását. Sok idő kell ehhez. A mi 23 év alatt jól-rosszul épült, egy kézlegyintésre le sem dönthető, aztán találkozás közté jó is, a mit az új viszonyokhoz időnkivül jól lehetne használni. S hát vajjon ennek az átmenetnek idejére mi történik? Exlex állapotot, anarchiát, felfordulást csak nem kívánunk senki, forradalmat sem, én legalább nem; hanem lehetőleg békés, óvatos, nem destructiv és főleg nem költséges átmenetet, nehogy az új viszonyok egy anyagiilag tönkre tett nemzetet induljanak új életre.

Azt, mint említ ni szerencsem volt, remélünk nem szabad, hogy mások kaparják ki számunkra a gesztenyét, a magunk ételét magunknak kell megfőzünk. Nem marad hát más hátra, mint hogy kormányra jutva, magunknak kell mindent megtennünk, hogy a főnálló közjogi és közgazdasági viszonyokból kibontakozva, a programunk szerinti új Magyarországot magunknak alkossuk meg, ki merné tagadni, hogy ehhez hosszú idő kell? Ki mer arra vállalkozni nem gyerek észszel, hanem férfiú megfontolással, hogy pl. a magyar hadserget hetek-havak alatt fölláttja átmenet nélkül a megszokott állapot nélkül s nem érintve a monarchia védelmének teljességét, a melyre mi is kötelezve vagyunk. S ne méltóztassék e tekintetben 1848-ra utalni, mert az majd példátlan a világtörténelemben; és ha volt akkor heroismus, volt hozzá életelhal harc is, ma pedig csak békés fejlődésről kívánunk szólni, a melynek fegyverei közé hősi önföldözés ritkán tartozik.

Szemérem lobbantja ciklikiró Ugronnak, hogy már ma a szükségesnek látta elveink megvalósi-

tásának módjai fölött gondolkozni s azt mondja rá, hogy ez fölöleges, hejh rá értünk arra még; hiszen ugyis csak majd akként fogjuk programunkat a jövőben megvalósítani, a mint azt a „körülmenyek“ megengedik. Ez az eszemenet vezedelése hasonlít a Tisza Kálmán-féle „utak és módokhoz“ s az én politikai szótárom szerint ennek az analógia megalkuvása a viszonyokkal. No a ki ezt helyezi költésbe, kár annak Ugront bántania, a ki soha sehol nem mondta, hogy elveiből enged, és ha elvei megvalósítása érdekében kénytelen a főnálló közjogi viszonyok basisára állni, legalább átmenetileg, hát ezt is csak szükségéből teszi.

És, engedelmel kérek, én is egy kevés ideje ismerem már a függetlenségi párt elveit és bittételeit, de arra a párt kebelében még nem tanítottak meg, hogy pártunk igazi főszabálya (? az, hogy „a miként csak lehet“). Mert tessék ezt akár logice, akár grammatice magyarázni, ennek értelme más, mint viszonyok való megalkuvás, nem lehet. A miként lehet? Ha így nem lehet, hát másképp, ha kevesebb engedékenység kevés, többel is szolgálunk, mert csak azt fogadtuk, hogy sikerült értünk el, a miként lehet. Így aztán ott leszünk, nem a hol a madi regáléből, hanem tisztára benn leszünk 1867-ben, a mikor szintén azt mondták, hogy elértük, a mit elérni lehetett, alias beaduk a derekunkat és megalkudtunk!

A függetlenségi elvek az én gyarló nézetem szerint nem képeznek a távol ködös messzeségben kitűzött célt, mert ez annyit jelentene, hogy ha e célt, t. i. pártprogramunk megvalósulását elértük, akkor boldog álomra hajhatjuk fejünket; a cél, szerintem, hazánk politikai és gazdasági folytonos tökéletes bülése, a mi programunk pedig csak eszköz ennek elérésére, valamint hogy a hatalom sem lehet soha cél, mert az csak eszköz a célnak, a népek boldogulásának elérésére.

Nem megyek tovább a részletekbe, mert igen hosszú lenne a reflexióm; a kit Ugron tervezése közelebből érdekel, kolozsvári beszédeiben olvashatja azt.

De legyen szabad még egy szót szólnom azon kijelentéséhez ciklikirónak, hogy utíng elegendő, ha a függetlenségi párt tagjai bizonyos határig egyetertnek egymással. És kérem, szeretettel, hol van az a határ? Minden párttag személyes megítélésétől függ? Ugye nem, ez boldog companiát hozhatna össze. Tehát programunk alkossa és tartsa együlve a pártot, melynek lényeges pontjaira nézve a tagok egyetértésűek. Elfogadom, hogy az uralkodó és házának közigyelése és a trónörökös rend. lényeges pont, az kétszeten; ha tehát vannak, kik ezt nem acceptálják, am alkakisan külön pártot, de ha vannak ilyenek, nem valók azon párt kebelébe, mely a pragmatika sanctiót elfogadja és megtartja. De hát melyek legyenek azon lényeges pontok, melyekre nézve egyet értes kívánatos? Fölveendő-e ezek közé a municipális tisztviselők választásának föntartása, és pedig úgy, hogy a ki erre nem fektet súlyt, hanem az önkormányzat lényegét egyébben keresi, az a pártból proscríbalassék? Vannak olyanok is, kik Kossuthat azt tartják, hogy ha már a perhorrescált 67. alapon álló országgyűlésbe bementünk s ott működünk, valóban érthetetlen, hogy ugyanazon törvényes, bár általunk perhorrescált alapon nyugvó delegatióból mért maradtunk távol s mért addig is, a meddig a rea vonatkozó törvény eltörölhető lesz, mely törvény olyan ellenőrzési kötelezettséget ró reánk, a mely alól magunkat kivonunk, bárhog csúriuk-csavarijuk a dolgot, határos a köteletségmulasztással!

Programm egysége tehát, lényeges részeiben kívánatos s mégis az állítja ciklikiró ur, hogy az csak egy bizonyos, meg nem jelölt határig szükséges.

S gondolatmenetének támogatására fölhozta, hogy lám, a ki Dombóvarra utazik, miért ne utazhatnék azzal, ki egész Budapestig akar eljutni. Erőltetett a hasonlat. A ki Dombóvarra és Budapestre megy, ezt a szándékát a maga helyén megmondja, nem titkolja, a 48 as szintén megmondja, hát ha van ilyen, vajjon színt a 49-es is, s akkor aztán majd kevésbé sántikál a hasonlat, mely egyébként ns-

gyon is merész, a mikor egy esetleg összeverődött utassereget egy azonos elvek köztől tömörült part-orgauizmussal hasonlít egybe.

Hogyan haladhatna egy uton a 48 és 49, a mikor az előbbi föntartás nélkül elfogadja a pragmatika sanctiót, a 49-esek pedig legalább is három felét oszthatuak. — Lehetnek detronisálók, lehetnek az incompatibilis hívei, lehetnek köztársaságiak, természetesen mindnyájan teóriában, mert csak elvételre akad, a ki magát nyíltan ezen politikai kategóriák egyikebe sorozza. Tehát már a kiindulási pont, az állam uralkodási formája, a törvényhozás egyik egyenjogi faktorának léte, misége, jogkörei annyira ellentétesek, hogy lehetne egy táborról szó, hogyan egy uton való haladásról?

És végeztül még egyet. Emittetik a hivalkozott cikikkel, hogy a függetl. pártunk nem kell „valami fixalis“, hanem minden tagja odahaza a nép közt, erejéhez képest, az egész párt pedig vállvetve a „maradósátság“ elleni harcban működjék közre s arra, hogy lépésről lépésre, a mint csak lehet, a hol csak lehet, iparkodjanak azoknak érvényt szerezni etc. Ime itt maga is megelégszik lépésről lépésre való haladással; ha pedig a kormányra való működésről szólva az ilyen fokozatos előhaladást hozzuk elő, mint véte Ugron, ott aztán rögtön szembe áll velünk, azt mondva: nem kell fokozatos előhaladás, nem kell részletenkint, hanem egyszerre minden. És azt köli szívükre, hogy a részletek megfontolásával várjunk, míg eljön az idő s a körülmenyek, melyek majd a megvalósítás mikéntjét megengedik. Ez kétféle várokozást ismerek; az egyik az, a mely fasült közönyvel, fátott szájjal és öble rakott kezekkel várja a sült galambot, mindent a jövő körülmenyeitől remélven; a másik az, a mely nem merül el a semmittevésbe, hanem addig is, míg elvei diadalát kivívhatná, gondolkozni bátorodik a fölött, hogy politikai programjának megvalósulását mikép vitné keresztül, hogy aztán a komoly pillanát ki készületlenül ne találja. Én ez utóbbiakkal tartok.

Igen kívánatos volna, hogy a megindult mozgalom értekenek megítélésénél, tekintünk el itt is, ott is annak személyétől, ki jelenleg a zászlót kibontotta, csak arra figyeljünk, hogy mit akar. S ha jót akar, úgy, bár ha személyisége vagy eljárásának módjere általában nem is volna rokonszenves, támogassuk őt törekvéseiben, viszont, ha arról győződünk meg, hogy célzatai politikai programunka karos befolyással lehetnek, úgy ám törjünk pálcát a törekvés föltéte, de a nélkül, hogy ez egyén intétiönök tisztaságát már apriori elítélők. — Főleg pedig óvakodjunk népnépek azon fatalistikus föltézés terjesztésénél, melynek nyomai a sokat említett cikiken is atvonulnak, hogy hiába minden küzdelem, céljaink megvalósításának elháríthatlan akadályai voltak, vannak és lesznek, mert mi sem vézetesebb, mint egy régóta eredménytelenül küzdő táborba a esztégetes rémlet beleszabadítani: annak tökéletes végromlás járhat nyomában. Élezzünk inkább benne a bizalmat és önbizalmat, s ne engedjük kialudni azt a szent lelkesedést, melyet magasztos elvek gyújtottak benne lángra s mely néhez időközben, ha egyébre nem is jó, de vigasztalást nyújt a küzdelem s buzdítja őt, bár még soka, meddőnek ígérkező harcainak kitartó folytatására!

1890 szeptember hó 9-én.

Czifer Ákos.

A regale kártérítési eljárás munkálatai, mint értesültek, a pénzügyminiszteriumban befejezéséhez közelínek. A pénzügyminiszterium eddig körülbelül 12,000 község regale-üggyét tárgyalta le, s a regale kártalanításra jogosult községek közül, melyek száma megközelíti a tizenharomazert, nyolczszáznak van függőben a regale-ügge. Lassabban megy a kártalanítási összegek kiutalványozása, mert a rendelkezésre álló kártalanítási millió forintból eddig a pénzügyminiszterium körülbelül csak harmincz milliót utalványozott ki.

Az elkeresztelések ügye — úgy látszik — az általunk is óhajtott sinasággal fog végződni. A Pál. Corr. ugyanis ez írja: A királyi nagyváradi beszéde a katolikus papsághoz azt jelenti, hogy a kormány színdel elhatározása érvényt szerezni a törvénynek és miniszteri rendeletnek az elkeresztelések ügyében. Tisztán

alaki koncessziókra csak akkor számíthat a klerus, ha azokat fölszámolja eddigi magartásának megváltoztatására. Egyébként főpapság hangulata kedvező és a római szentszék is kifejezte abbéli óhaját, hogy a klerus ne keveredjék konfliktusba az állammal.

ORSZÁG-VILÁG.

A király látogatása Debreczenben pénteken történt. Reggeli 8 órakor érkezett meg oda külön vonaton s délután 3 órakor indult el onnét az udvari ebéd után. A debreczeni polgárok lehetőleg kicsinosították városukat a főlégs fogadására. Különösen tetszetek a királynak az uri- és polgári bandériumok — szép legények szép lovakon — melyek a városba való bevonulásakor kísérték az általa használt, Debreczen város tulajdonát képező ötfogatot. A király ott-tartózkodásának legtöbb idejét a küldöttségek fogadásával töltötte, melyek egy városból, mint a vidékről tekintélyes számban sereglettek össze. Debreczenből Székelyhidra s onnét Monospetire utazott uralkodónk, hogy nézője és bírálója legyen az ott már több napok óta tartott hadgyakorlatoknak. A gyakorlatok befejezése után Bécsbe megy, hogy Vilmos császárt fogadja, ki e hó vége felé érkezik oda vendégül. Bécs városa fényes előkészületeket tesz ez alkalomra, viszonzásul az ünnepélyes fogadtatásért, melyben a mi uralkodónkat Berlinben részesítették. A pétervári politikai körökben azt várják, hogy Vilmos császár — mivel narrai tartózkodásának ideje alatt meggyőződött a császár békés szándékáról — Ferencz József királlyal leendő ezen legközelebbi találkozásakor oda fog törekedni, hogy uralkodónkat rábirja, hogy a monarchia Balkán-politikáját a császárval nagyobb összhangzásba hozza. Ettől a kísérlettől nem sok eredményt várnak.

A német császár, miként a római udvari körökben beszélék, Caprivijkíséretében október 15-én Monvába megy Umberto király látogatására.

E hó 14-én, vasárnap folyt le Göncz uezvárosban Karoli Gaspár bibliafordító szobrának leleplezése. Az 1881-diki egyetemes zsinat óta ennyi protestáns pap együtt nem volt. Négy püspök, mintegy 80 esperes, 900 református és 100 evangélikus pap jelent meg ez ünnepen. A leleplezett szobor Mtrai műve s a bibliafordító állóhelyzetben, térdére fektetett bíbliával ábrázolja. A leleplezés után 500 teri tékly ebéd volt.

Ugyancsak vasárnap este utazott el Szapáry miniszterelnök és Baross kereskedelmi miniszter Budapestről, hogy ünnepélyesen megkezdjék a Vaskapu robbantási munkálatait. Hétfőn reggel 7 órakor Bazianon Szerbia képviselőivel, Guics miniszterelnökkel és Tausanovics kereskedelmi miniszterrel találkoztak s ezekkel együtt hajóztak a Deligrad gőzösn Orsova felé. Déli 12 órakor a Greben szorosán megförtént az első aknarobbanás s ezzel a Vaskapu munkálatai tényleg megkezdődtek. Innét a miniszterek Orsovára, majd Herkules fűrdőre utaztak, hol a mi miniszterelnökünk lakomát adott a vendégek tiszteletére. Kedden a társaság ismét Orsovára s innét a Vaskaphoz rándult, hol megtekintették a munkálatokat. Ezután Szapáry Orsován a helyi és vidéki küldöttségeket fogadta. Minisztereink ma visszatérnek Budapestre.

Svájcz egyik kantonjában, Tessinben a múlt pénteken forradalom ütött ki. Tizezer tesszini liberalis az alkotmány revízióját kívánta. A konzervatív kormány azonban ügyet sem vett a tizezer aláírásra, valamint egy népgyűlés határozatára s ezért a liberalisok panaszt emeltek a szövetségtaucsnál, a melytől jogos vé-

delmet kértek. Pénteken délután aztán egész hirtelen kitört a forradalom. Rossi kormánytanácsos, a belügyek igazgatóját egy revolverlövés megölte, két más kormánytanácsost elfogtak, a fegyvertárat és a kormány épületeit elfoglalták. Egy Bellinzonaban tartott népgyűlés a kormányt letette és egy provizorius kormányt állított föl. A szövetségtaucsnak, ez események tudomására jutván, fegyveres erővel lépett közbe.

Egy ezredes-dandárparancsnokot küldött oda kormánybiztosul, ki aztán a két zászlóaljjal Tessinbe ment, ott a provizorius kormányt fölözlatla s a fogaágba vetett személyeket szabadon bocsátotta. A szövetség biztos a kormány vezetését is átvette és most nagy buzgalommal azon van, hogy a két part között meg egyeztetés létesítsen.

Az osztrák-magyar-német-olasz hármasszövetséget bécsi hírek szerint 5 évvel meghosszabbították; így tehát a szövetség az 1897-ik évig fog tartani.

HIREK.

A tokaji tűzkárosultak javára.

Tudja azt az egész ország, hogy mily szerencsétlenség érte Tokaj városát s vele majdnem egy időben az ország több helységét; mélyen érzi az egész ország azt a roppant veszteséget, a bekövetkező nyomort, melyet a tűzvész pusztítása okozott s ehhez képest az egész ország fölajánlotta anyagi fölölését a szerencsétlenek segélyezésére. Pécs sem maradt ki e magasztos versenyből s azért a pécsi tüzölt testület főparancsnoka, a fáradszatólan Vaszary Gyula rendőrkapitány kezébe vette a szerencsétlen tűzkárosultak segélyezésének ügyét s az ő szerencsés keze bizonyára nagy sikereket is megteremtője. Nagyszabású séta-hangverseny rendezését határozta el, melylyel ételek és italok s egyéb dolgok elrűlisítást s táncestélyt kapcsol össze, a miről hiszszük — hogy nem fog hiányozni senki, a kinek arra való szive van, mely a szerencsétlenek sorsán megesis s könyörülni tud a sors által sújtottakon. A hangversenyre a következő félig humoros, félig komoly hirdetés hívja meg az emberbaráti szeretettől áthatott közönséget:

A pécsi tüzölt-testület parancsnoksága, József főherceg tüzölt-mulatása alkalmából, a tokaji stb. tűzkárosultak javára folyó hó 20-án — szombat — este 8 órakor, a pécsi nemzeti Casinó és a „Hattyu“ egyesített termeiben, táncszézel egybekötött sétabangversenyt rendez, melynek rendjét — addig is, míg a fővárosi elsőrendű művészek által előadandó darabokra nézve a válasz megérkezik — a következőképen állapította meg a rendezőség.

Az ország első katonai zenekara által előadandó legvalogatottabb darabok.

A világhírű „Pécsi Dalárda“ szíveható éneke.

A közkedveltségnek örvendő s ez időig legözhetetlennek bizonyult Farkas-féle zenekar erszényt csiklandozó ingyen játéka.

Ezen élvezetet ígéró zenedarabok után következék a még élvezetesebb tánc — és pedig kivilágos kivirradtig. Mindezen mulatság élvezhető egy forintért. **Családjegy 2 frt.** Hogy a nagy közönség megelégedésére lesz a hirdett mulatság, arra nézve az alólrít rendezőség elég biztosíték; a termék pedig oly ékezen lesznek díszítve, hogy olyan **Pécsen még nem volt és nem is lesz.** Azok, kik a szégyen tűzkárosultak javára sajnálják az egy frt belépti díjat vagy azt anyagi körülményeiknél fogva nem volnának képesek megfizetni, mégis, hogy a termék díszítéséről csak halovány fogalmuk is lehessen, a hangverseny napján azt 20 kért megtekinthetik. Hogy pedig föllüfzetések mély alázzattal elfogadtatnak s hírlapilag

nyugtáztatnak, — úgy hiszszük — kinyomtatni is fölölés.

Belépti jegyek: Schönher, Ribai, Schaffer, Bedő és Szállasi urak kávéházaiban versenyzőleg árusítatnak, mit is a rendezőség azért tartott kötelességének köztudomásra hozni, mert már is igen sokan jegyeztek elő magukat a miután vidékről nagyszámu látogatottság ígérkezik — tehát ezek részére a rendezőség kötelességének tartja néhány jegyet estig visszatarítani. Az estélyen a legegyszerűbb rubában való megjelenést kéri a rendezőség. (Itt következik vagy 200 aláírás.)

— (Simonffy János beszámolója.)

Vasárnap a pécsvárad kerület két pontján tartott beszámolót Simonffy János, a nevezett kerület országgyűlési képviselője. Délélt fél 10 órakor Püspök-Szent-Erzsébeten, a jegyzőséghez tartozó községek választói, mintegy 150-en hallgatták meg a felolyt három évről szóló beszámolót s lelkesen megeléjeneztek a képviselőt, kinek a beszéd után a választók majd mindegyike külön is megköszönte ugy az eddig tanúsított buzgalmát, mint a most tartott beszámolót. A képviselő — ki e körüjtát lapunk szerkesztőjének társaságában lette meg — Szt. Erzsébetről Nagy-Palba ment, a hol Sárközy Sándor ref. lelkes vendégszerető házában megébedelt. Innét aztán délután 3 órakor Pécsváradra ment át, a hol a városház előtti téren — dacára annak, hogy az ottani pártelnök kérésére sem doboltatta ki a bíró a képviselőt jöttt és beszámolójának megtartását — a választók nagy serege várta s éljenzéssel fogadta. Simonffy itt az említett téren mintegy 300 főnyi választó közönség előtt számolt be az országgyűlés eddigi működéséről, a hallgatók nagy érdeklődése és figyelme mellett. A higgadt és tárgyilagos beszéd külső hatásokra nem törekedett, mindazonáltal a hallgatók láthatólag meglegedve fogadták azt s tetszésüknek többször adtak kifejezést, végül pedig a szónokot zajosn megeléjeneztek. A választók nevében Sárközy Sándor ref. lelkes mondott köszönetet a képviselőnek, hogy köztük megjelent és érdeklődéssel vart beszámolóját megtartotta. Simonffy legközelebbi vasárnapon a kerület más pontjain is tart beszámolót.

— (A Farkas István-féle alapítványok) zárszámolásának megvizsgálására kiküldött bizottság f. hó 10-én tartott ülésében konstatalták, hogy a Matassa-féle gyermekmenhelyben jelenleg 13 lelenezet nevelnek, valamint azt is, hogy két csángósaládnak Pécs vidékére leendő letelepítése céljából tett 2000 frtos alapítvány már 2700 frtra szaporodott, s így lehetőséggé vált az, hogy a hagyományozó akaratának megfelelőleg két csángósaládot Bukovinából vagy Moldvából ide telepítsenek. Két ferály teleket fogunk e pénzen vásárolni számunkra, a melyek árát a telepek aztán lassankint visszafizetnek, s e visszafizetés megtörténte után más családok letelepítése is lehetségessé válnék.

— (Ruttkayné Kossuth Lujza bátyjánál.) Ruttkayné asszony Magyarországon tartózkodását megrövidítette s már vasárnap reggel elutazott Badenbe, a honnan rövid tartózkodás után haza megy Turinba. E hirtelen elhatározására Kossuth Lajos levele adott okot, melyben nagy hazükfia tudatta nővérével, hogy nyaralásából visszaérkezett Turinba, s egyúttal fölkerde őt, hogy szintén térjen haza, mert gyöngéd ápolását tovább nem nélkülözheti.

— (Öngyilkos kőmives.) Vasárnap reggel a Miklós-utczaban lakó Winter Károly kőmíveset, ki a most épült kir. tablai építkezésnél volt alkalmazva, a konyhában egy szegre fölakasztva találtak. Az előhívott rendőrorvosi vizsgálat konstatalta, hogy Winter maga akasztotta föl magát. Hátrahagyott két ezüst forintot és 12 krajczárt, a mi még megmaradt a szombatn este kikaptot hitépénzből; a többi elitta, s valószínű is, hogy öngyilkosságát részeg állapotában követte el, mert erre különben semmi oka sem volt. Feleségéhez írt zavart levelelben sem említ semmi okot.

— **(A Duna áradása.)** A Duna vizének nagy megszaporodása, mely a folyó fölött folyással, Linczén, Bősben, Pozsonyban s a többi dunaparti városoknál, legutóbb pedig Budapestben és a Csepelszigeten okozott nagy károkat, Mohácsnál is kezdé éreztetni: hatalmát rohamos áradásával. Még a múlt hét elején csak 508 cm. volt Mohácsnál a Duna vízállása, szombaton már 623 centiméter és vasárnap 635 centiméter magasságra emelkedett. A víz úgy a mohácsi mint a szigeti védtőltséket alját mossa; a mohácsi part azon részén, melyet töltés nem véd, több ház udvarába is behatoltak már a hullámok. Szerencsére a töltések elég erősek s a part is elég magas s így a város árvízveszélytől nem tarthat. Utóbb érkezett hírek szerint a Duna a mohácsi sziget elöbötté s az alispán kirendelte a lakoságot a városi töltések védelmére.

— **(A hamisított főszelgabiról bonbonszok.)** Egyik kiváló munkatársunk, ki egyszerűen a „Veréb Jankó” jeles pennája is, a következők „Nyilatkozat” közzétételére kért fel bennünket:

Kijelentem, hogy a „Veréb Jankó”-ban Pauliczka ur által liferált szelgabiról bonbonszokhoz nekem semmi közöm. Nem fogom ugyan concurrenszemet az utánzásért beperesíteni, de szükségesnek tartom komolyan is tréfából is a közönséget értesíteni, hogy én csak az eredeti bonbonszokért felelek. Pécs, 1890. szept. 15. P e n n a.

— **(Hó szeptemberben.)** Kisasszony napján délután, mint a „Siklós és Vidéke” írja, Villányban hó esett s a lombos fakat teljesen elborította a szeptemberben ritka fehér lepel.

— **(A pécsi polgári czélzóvó egy-let)** két lövészversenyről kaptunk értesítést. Az augusztus 31-én tartott versenyen 140 lövés tétetett, ezek közül 49 talált. Az első díjat a legtöbb lövérsért nyerte Reisner Nándor, a 2-ikat Orbán Márton s a 3-ikat Kaiser Henrik. A szeptember 14-én tartott versenyen 160 lövés tétetett, ezek közül 56 talált. Az első díjat nyerte Barnaky Gyula, a másodikat Kaiser Henrik, a harmadikat Orbán Márton, a negyediket Sági Gyula, az ötödiket Reisner Nándor.

— **(Kinevezés.)** A nagy kir. igazságügyminiszter Herczeg József kaposvári kir. törvényszéki irnokot a wásdi kir. járásbíróvághoz segédelekkönyvvezetővé nevezte ki.

— **(Szoknyás tolvaj.)** E hó 11-én éjjel a beremendi csendőrség midőn Budmér felé czirkált, utközben kukoriczapoláson érte Radivajovits Czultkót, a ki női ruhát viselt s vállán puskát viselt, melynek sarkányát fölönvonta. A csendőrök a tolvajt úgy szoknyásan kísérték be Siklóra, majd onnan ide P. csre a járásbíróvághoz. Nagy sereg néző kísérté a bajnos és szakállas pseudo-asszonyt, vállán a pu-kával. Radivajovits már ismeri a csendőrség, s már több ízben ült a központi fogházban.

— **(Borovits Károly pénzügyigazgató.)** Ő fölé a király Borovits Károly I. oszt. pénzügyi tanácsost, eddigi czimének és rangjának megtagyasa mellett a nyiregyháza-i m. kir. pénzügyigazgatóvághoz pénzügyigazgatónak kinevezte.

— **(A pécsi iparkamara fölrindulása a budapesti borkiállításra.)** A pécsi kereskedelmi és iparkamara elnöke a következő fölvívás közlésere kérte föl lapunkat:

A budapesti kereskedelmi muzeumban rendezett bórpari kiállítás minden tekintetben oly érdekesnek és tanulságosnak mondható, hogy e kamara nem mulaszthatja el a területen levő érdekelteket iparosok figyelmét ezen kiállításra különösen fölvívni s őket annak megtekintésére s bebotó tanulmányozására buzdítani, meg levén arról győződve, hogy a kiállítás — az érdekelteket által kelletlen tanulmányozva — bórparunk fejlődését jelentékenyen előmozdítja. A szóban levő kiállítás teljes áttekinthető képet nyújt a hazai bórparjárás és a bór földolgozó összes iparák jelenlegi állapotáról; megismerteti a kiváló beszerzési forrasokat, nyers anyagokat, az árakat; bemutatja a legújabb munkagépeket, segédeszközöket, szerszámokat. E kiállításban láthatók továbbá a Balkán felszigeten leginkább kelendő bór- és bórpari czikkék gyűjteménye, mindenféle készített bór-, lábbeli iparcikkék, a közös hadsereg, honvédség és csendőrség részére szükséges lábbelik és egyéb

bórparucikkék, szíjgyártó, nyerges, bórindős munkák, keztű árúk, továbbá min azon munkagépek, segédeszközök és szerszámok, melyek a timár, cipész, szíjgyártó, nyerges, bórindős és keztű ipar czéljaira és a bór hulladékok értékesítésére szolgálnak. A kiállított gépek teljes működésben vannak és az általuk végezhető műveletek szakszerűen magyaráztának az érdekelteket iparosoknak. Szóval olyan szakkiallítás ez, melyet a bórpari bármely ágát üz iparosnak, ha az iparában való haladásra s versenyképességének fokozására törekszik — meg kell látogatni. A miért is van szerencsénk az érdekelteknél a még csak e hó 28-ig nyitva maradó bórkiállítás látogatására s tanulmányozására legmelegebben ajánlani. A kiállítás látogatására a jelentkező pécsi iparosok a pécsi keresk. és iparkamara titkáruknak vezetés alatt e hó 25-én az éjjeli 12 órai vonattal indulnak Budapestre s 26-án d. e. 9 óraker gyllekeznek össze a budapesti városligetben levő kereskedelmi muzeum főbejárata előtt, hol is a többi fölrinduló iparosok a pécsiekhez csatlakoznak. Ráth Mátyás s. k. elnök. Dr. Záray Károly s. k. titkár.

— **(Hymen.)** Fertői István városi irnok eljegyezte Ribling Emma kisasszonyt, hosszuhetényi nagy kir. póstamesternök, Ribling városi irnok leányát. — Keller László vasúti díjnok a múlt szerdán vezette oltárhoz a kaposvári r. kath. templomban Roboz Róza kisasszonyt, Roboz István kir. tanácsosnak s a „Somogy” szerkesztőjének leányát.

— **(Elkésztet alispáni hirdetés.)** A megyei legutóbb adót fizetők 1881 evre egyes névjegyzékének összeállítása czéljából az adókimutatások szeptember 3-ától 10-éig voltak a megye székházában közszemlére kitéve s az igazoló választmány e hó 10-én tárgyalta az adókimutatások ellen benyújtott főszozlámlásokat. Csakhogy ezuttal kevés dolga akadt az igazoló választmányak, mert az alispánnak a kimutatások közszemlére kitételéről szóló hirdetményét — mint erről a „Mohács és Vidéke”-ből értesültünk — későn küldték szét, hogy egyes községek csak szeptember 8-án, 9-én, sőt 10-én kaphatták meg a hirdetést, tehát az adókimutatások nem volt alkalom az adókimutatások ellen főszozlalni. Ha a „M. és V.”-ben közölték valón alapulnak, úgy reméljük, hogy az alispán a hiba elkövetőjét felelősségre vonja s mivel az igazoló bizottság a föntebbiek szerint — ugyan a saját hibáján kívül — nem jogos munkát végezett, az alispán bizonyára intézkedik, hogy pótlás által az elkövetett hibát helyre állítsa, hogy esetleg új tárgyalást tűz ki s így az adóhiteket jogaikhoz juttatja.

— **(Egy érdemes tanító halála.)** Mult vasárnap temettek el Veménden Lauter János nyug. veméndi tanítót, Lauter Ödön, mohácsi b. városi kantor atyját, ki e hó 5-én hunyt el 75 éves korában. A boldogult felszázadót töltött a tanítói pályán s munkakodásával nagy érdemeket szerzett magának a népnevelés körül, melyekből néhai Trefort Ágoston volt a közoktatásügyi miniszter is elismerésre méltóknak találta, midőn ajánlatára a különben szerény tanító a királyi koronás ezüst érdemkeresztet tűntette ki. De nem csak a kormány, hanem felebbvalók is Veménd községének, egy s szomszédos falvaknak lakóinak is nagy elismeréssel voltak működése iránt, s a kik a temetésen való tömeges részvételük által is kimutatták a fájdalomt, melyet elvesztése folytán éreznek. A temestést Haragó József szegényi esperes-plébános végezte két segédelekkessel. A sírnál Herr Ágoston vezeméni plébános szép és szívből beszédt mondott, méltatva az elhunyt nagy buzgólkodását a népnevelés terén.

— **(Czírér Ákos beszámolójához)** multiori hírtök kigazdításai meggyegek, hogy a beszámolót nem mintegy 2000 — mint tévesen írva volt — hanem mintegy 200 választó hallgatta. A beszéd tartalma vonatkozólag pedig magától Czírér Ákos képviselő úrtól azt a kijelentést vettük tudomásul, hogy ő a közoktatásról szólva nem mondotta ezt: „... különösen a szegényebb sorsuakra és földművelőkre nézve méltanytalannak...”, mint ezt a levelezésünk bizonyára más kérdésre cselezte, írta.

— **(Nemes Sándor dr. Ujvidék tb. főügyése.)** Ujvidék szab. kir. város közönsége augusztus hó 30-án tisztújító közgyűlést

tartott, melyen Nemes Sándor dr. ezült pécsi, most ujjvidéki ügyvéd — Nemes Vilmos dr. pécsi ügyvéd testvére — a város tisztelőiből fő-ügyészévé nevezetett ki.

— **(Gyógyult elmebetegeket segítő egylet.)** A kir. belügyminiszter a következő körrelevelet küldte meg Pécs város törvényhatóságának: A gyógyult elmebetegeket segélyező, idős Telesi Géza gróf elnöklöte alatt Budapestben működő egyletet, melynek czélja a közintézetekből gyógyultan elbocsátott vagyontalan elmebetegeket olyképp támogatni, hogy ezeket készpénzzel, ruhával, fehérmalmival, utazási költséggel ellátja; ehelyeztetéket szolgálaltban, vagy fizetésben közzvetíti; küzbeniar arra nézve, hogy tanulmányaikat vagy iparukat folytathassák — a törvényhatóságunk, tekintve egyfelől a kezdet nehezéget, másfelől a nevezett egyletnek valóban bözgöttölt emberkerit és támogatásra méltó czélját, elsősorban erkölcsi, másodsorban anyagi partfogásába, a legmelegebben ajánlom. — Bizalommal fordulok tehát a törvényhatósághoz, hogy a nevezett egyletet a legzsebésebb körben megismertetni, működésében elősegíteni, s a lehetőshez képest anyagilag segélyezni sziveskedjék. — Tájékozas czéljából mezeulitelen kivánom még azt is, hogy az egylet, működési körének kiterjesztése végett, főké egyletek szervezésében is faradozik. — Budapest 1890. évi augusztus hó 26-án Gr. Szapary s. k.

— **(Botrányos állapotok egy iskolában.)** Nagy-Kunzsa római kir. Budapesti Hirlapnak: Az itteni kereskedelmi iskolában valóban megdöbbentő az állapotok. Bar a tanári kar minden egyes tagjáról beszél magyarul, a tanulók is mindannyian magyarul, mégis a tárgyak legnagyobb részét nem otúl adják elő, oly tárgyakat, melyeket széles Magyarországon minden iskolában magyarul tanítanak: a mennyiségant, természetant, anismit és világtörténelmet. Nincs az országban oly iskolai terv, mely elrendelne, hogy a fentebb említett tárgyak némeltil tanítassanak és így a nagy-kunzsa-i kereskedelmi iskola professzorainak eljárása a legvakmerőbb visszaélés. A világtörténelmet nem e t k ö n y v b ő l tanulják a magyar fiúk; szerzője Spitzer Jakab, kiadták Bősben. E könnyben vajmi kevés van a magyar történelemből, de annál több az osztrakebből. Hogy minő a tendenciája, az kitűnik abból a fejezetből, mely a szabadságharcról szól: és melyben többek közt a következő passzus olvasható: „Kossuth Lajos ügyvéd üzelmeli következtében az egész országban kitört a lazadás.” A temesvári ütközet fölemlítésénél így nyilatkozik a derek nemet szerző: „Kossuth a temesvári csata után (1849. aug. 10.) méltóságot Görgeyre ruházva van at, szt. István koronájával és az ország jelvényeivel Torokországba szökött.” Annál vérebben és lelkesebben fejtegeti azonban Jellasics, Windischgráz, Haynau és Hentzi dicőseget. — Eddig a tudósítás. Szinte bízhetetlen hangzik, hogy egy magyar városban, egy magyar tanfolygelyű ellenőrzése mellett így magyarellenes szellemben tanítsanak. De ha csakugyan igaz, akkor az összes illetékes ténylezőknek kérielhetetlen kell veget vetniök e pártalan botránynak.

— **(El nem fogadható postai nyomtatványküldemények.)** Az iparosok és kereskedők részéről újabban számos olyan nyomtatvány (u. n. keresztökös) került postára, mely eme díkjedvezményes küldeményfajtól lényegesen eltérő elbáns és díjazás alá eső más postai (távirdai) küldeményfaj, például postautalvány, távirat, stb. külalakját mutatja, de tényleg egyszerű hirdetés tartalmaz. Minthogy ez a postai kezelést rendkívül zavarja és emellett azon fontos küldeményfajok helyes kezelését, melyeknek alakját a szóban forgó nyomtatvány-küldemények atköveszöntétek, okoztatják, az ebből eredő nehézségek és hátrányok elkerülésére a postás-távirda hivatalokat a kereskedelmi miniszter a következőkre utasította: 1. Olyan nyomtatvány-küldemények (u. n. keresztökösök), melyek a kézbesítés végett összehajtott távirat, avagy postautalványlap, utánvérteli lap, postai szállítólevél, postai megbízás vagy egyéb lényegesen eltérő kezelés alá eső küldeményfaj külalakját mutatják, ha egyébként a nyomtatvány-küldemények meg is felelnek, mint postai szállításra nem alkalmasok, a földadónak visszaadandók, illetve visszakiüldendők, esetleg pedig, mint nem kéz-

besíthető térti küldemények kezelendők. 2. Olvan nyomtatvány-küldemények, melyek „Levelező lap”, „Carte postale”, avagy „Áraminta”, „Échan-tillou”, „Üdülti papír”, „Papier d'affaires” föl-irással vannak elváltva, a postai szállításra alkalmasak ugyan, de nem mint nyomtatványok, hanem, mint levelező lapok, stb. díjazandók és ehhez képest a netán hiányzó francorész kétszeresével, mint portóval terhelendők meg.

— **(A boros hordók megfurasása szállítás közben)** gyakran panasza kezezte eddig a kereskedőknek és termelőknek. Ebben a tárgyban újabbban a kereskedelmi miniszter a következő leiratot intézte a kereskedelmi kamarához: „Mar több ízben jutott tudomásomra, hogy a hordókban fölődtől borküldeményeknek vasutón való szállítása alkalmával a hordók megfurasának s azokból kisebb nagyobb mennyiségben a bor kiszivartik. Egy legutóbb tett e részbeni panasz alkalmából fölívhat a szab. oszt. magyar a lauvasut igazgatóságát, mint a hazai vasutak igazgatói értekezletének az idő szerinti ügyvivőjét, hogy az említett visszaélések megszüntetésére vezethető leghatályosabb intézkedések megállapítása, illetve javaslatbáhozatala csejéből a kérdést a hazai vasutak igazgatói értekezletén tárgyalás alá bocsássa. A nevezett vasut igazgatósága ez ügyben tett fölterjesztésében jelenti, hogy a hordókban szállított bor és egyéb szeszes folyadékokból álló küldemények, sok évi tapasztalat szerint, többnyire már a feladás előtt, vagy pedig kiszolgáltatás után decimáltak meg, minthogy pedig a fürülők nagyobbbrészt a hordók abraoncsai által befedettek, vagy sárral bekenetnek, a történt megfurasának a küldemények átvételénél sem lehet mindig nyomara föjni. Mindazonáltal a vasutak elhatározták, hogy közegeikat utasitai fogják, miszerint a feladásra kerülő borküldeményeket gondosan vizsgálják meg, a talált fürülöket letezeset a fölődtől a fuvarlevezés ismeretessé el, a hordókat folytonos őrizet alatt álló helyen rakározatassák, a szállításra oly kocsiakat választanak, melyek tartalma utközben sem rakatik át s végül, hogy az atvevőt fölívják, miszerint a csomagolás sértetlenségéről személyesen gőződjék meg.

— **(A gőzkazánfűtők tanfolyama)** a budapesti állami középiskolákban (Budapest VIII. ker. Népszínház utca 8. sz.) október 11. napján nyílik meg a november közepéig tart. Ezen a tanfolyamon a különféle szerkezetű locomobil- és stabil-gőzkazánok szerkezetét és kezeléjét tanítják. Tanulóik fölvetetnek a 18 életréveket betöltött, olvasni tudó önálló lakatosok, kovácsok s ezek segédei, a fémek földolgozásával foglalkozó gyárak munkásai, továbbá olyan napszámások, a kik már foglalkoztak a kazánok körül teendőikkel. — A belépőtől erkölcsi bizonyítványt kivantat. — A tandíj 3 forint, mely öszveget a beiratás alkalmával kell fölírni. A beiratások f. évi szeptember 10. napján kezdődnek s október 1. napjig tartanak. A fölvetelre jelentkező munkások tartoznak munkakönyveiket előmutatni, azok, a kik munkában állanak, a munkakönyv helyett a munkaadótól hozhatnak bizonyítványt arról, hogy jelenleg melyik szakban dolgoznak.

CSARNOK.

Az estike.

Virágrege. Irta: Karay Anna.

Midőn leszáll az éj, midőn a meleg napfényt a hideg holdvilág foglalja el, minden nyugodni ter. — A madarak szárnyaicskái alá dugják kis fejüket, lombok, virágok egymásra borulnak s a pillangók rászállván a levele őszszecskuják a lenge szárnyaikat és álmolnak a madarakkal, virágokkal együtt az új harmatos, napfényes reggelről, mely számukra új életet és örömet hozand.

Csak egy virág virraszt az éj sötét csendében, csak egy virág nem alszik: a kis kék estike.

Nappal szorosan bezárja és lecsüggeszti kelyhét, neki nem édes a pillangók enyelgése, a zsongó méhek csókjai, nem kívánja szellő susogását, madarak csattogását hallani, a szép napfényes világban ő halot. — De este, midőn az első holdsugár reá esik, föléd, megmozdul kis feje s kinyitja kelyhét, mely olyan, mint egy darabka ég s mintha ő darabka égen, mint

miniatür tükörbe a hold képe tükröződnek, a belseje féher.

Néz, néz merően fölfele, nézi azt a hideg nagy csillagot, kis feje: mintha itene felé, harmatos kelyhe mintha miatta sirna...

Vajjon mi vonzza úgy felé? mi kéri azt arra a nézőnyét, hogy egész éjjel azon a hideg szuzarón andalogjon, midőn a többi alszik, midőn azoknak ételtője, miudene a meleg, ragyogó napfény?

Ó idegen közöttük, neki ez a hideg fény az ételtője, mindene, hounét és hogy a a jöhettett közéjük?

Régen, régen, magas, büszke várban élt egy ifju leányka, keskeny, színtelen fehér arccsal, vézua, gyermekded testtel, nem volt rajta szép semmisen, csak két nagy álmolozó kék szeme, mely színtelen az eget kereste.

Beteg volt, nagyon beteg. Midőn tellett a hold, sűrűn befűgőnyöztek ablakát, bezárták ajtaját, mert ha az a hideg fehér sugar az arczára tévedt, lehunyta álmolozó kék szemét és ment, ment utána szédítő magába...

Alant a várkertben pedig egy kicsiny kerti lakban élt az öreg főkertész a fiával, egy szelidarezu svéd fiával, ki nappal segített atyjának apolni, nemestelen a várkert dísznövényeit, este pedig a lámpa fénye mellett apolta, fejleszette saját lelke virágait: a szubnell szebb regéket, dalokat.

Esztike, a beteg leányka szerelmes volt a holdba, álmolozó kék szemei színtelen az eget keresték és Hjalmar az ifju költi szerelmes volt a beteg kis leányba, szomorú tekintete mindig a magas várkastély ablakát kereste, hol az ő tejfehér arcu holdja szokott fölittani olykor.

A lányka merengő arccsal kereste az égen a fölittó, vagy enyésző holdat, hogy el-sisogja neki halovány ajkával:

— Te fűnt, én alant, elérhetetlen mesze-ségben egymástól... oh mert állasz olyan magasban — és mert állok oly alacsonyan én?

Az ifju pedig azt a halovány, beteg kis arcot kereste a magasban, hogy elszorult szívvel sóhajtás hozza a kert illatos bokraiból:

— Te fűnt, én alant, elérhetetlen mesze-ségben egymástól... Oh mert állasz olyan magasban — és mert állok oly alacsonyan én?

Esztikének három testvere volt. Bátyja Andor, néneje Eliza és öcsese Gerő.

A két öregebb testver volt a család kegyence, a két ifjabb a mostoha. Andor a leg-délzegebb lovag. Eliza a legbajosabb grófnik asszony volt az országban, míg a szegény kis satnya Esztike holdkörös, Gerő meg, az alig 10 éves fiúcska sauta volt.

A gőgös szülők szeretete mind a két idő-sebben egyestül, úgy hogy a két kisebnek nem jutott belőle, azokkal senki nem törődött.

De annál jobban szerette a két nem sze-rettet gyermek egymást, azok mindig egy szív, egy lélek voltak.

A várkertben kaezárán hajladoztak a ró-szaifák; kora reggel volt, Hjalmar gondolataiba merűlten sétált közöttük.

— Jó reggelt Hjalmar! — szolt a kis Gerő hozzá bizogve — oh adj megint valami szép, nagyon szép viragot, melytől meggyógyul Esztikénk!

— Nagyon beteg?

— Homloka csupa vér, — az orvos azt mondta, maradjon fekeve, mert a seblaz bizo-nyosan beall — es ő már fölfele, fölfele.

— Oh miért emgédtek meg neki!

— Mamaék meg alsznak, akkor is alud-tak már, mikor Esztike leesett.

— Hounét esett le?

— Tegnap sokáig néztünk ki az ablak-on, a hold sűtt s én a karszékben abla-dtam. Midőn fölészmeletem, Esztike nem volt mel-lettem, hanem alant a nagy szederfan ment fölfele, fölfele éghez emelve arczát. Én ijed-temben elsikoltottam nevét, erre megrzakódott és leesett. Adj hát valami nagyon finom, nagy-on szép viragot, tudod mennyire szereti, az meg fogja gyógyítani.

— Kedves Gerő, a legigénytelenebb vi-rágban is lehet gyogyerő és a legszebben halá-los néreg.

Néhány száll rezedát és szivviragot tett a gyermek kezébe.

— Vigye ezt föl neki. Ennek szivja be illatát, s szivecskét tegye szivere, ettől meg kell gyogyulnia.

Midőn a fiu eltavozott, oda támasztá fejét egy fa törzséhez és hosszan fölőhajott.

— Elkűldtem lelkeket, elkűldtem szive-met orvosul, gyogyyszerül. S neked arról sejtel-med sem lehet... Nem sejtéd, hogy az a leuge illat, mely ott rőpköd szobádban, egy szel-lem, egy lélek, rokoni a tieddel. Nem sejtéd hogy az a kis növény mely kelyden haldokol, nem vi-rág, szív, a szegény svéd fiu szive, ki közleledben óhajt meghalni... Oh hogy tudnad te azt ott a magasban, hova nekem csak sóhajtanom sza-bad, hogy itt alant is vannak melegen érzo szivek, — hogy a szegény svéd fiu, ki neked vi-rágokat nevelt, e virágokban szive örömet, nyugalmat szegatja le neked... Te fűnt, én alant elérhetlen meszeségben egymástól... Közűnk egy betölthetlen űr.

Halványan, fehéren, mint alabastrom szobor űlt ablakán az ifju leányka. Homloka fehéer kendővel volt bekötve, attetsző ujjai egy arany-szegélyű könyvecske lapjaival jat-zadoztak s bágyadt tekintete az égen csűgött, hol még ott fehéredett a fényét vesztette hold.

— Elkűldtem szivemet, elkűldtem lelke-met hozzád, utánad... S neked arról sejtelm-ed sem lehet... Oh hogy tudnad te azt ott a ma-gasban, hova nekem csak sóhajtanom lehet, hogy vannak itt alant melegen érzo szivek!... Te fűnt, én alant, elérhetlen meszeségben egymás-tól... Közűnk egy betölthetlen űr...

— Nézd, Esztikém, — szolt Gerő a szo-bába lépve, — ime az ígert gyogyító viragok. Nem szépek ugye? — De a legigénytele-nebb virágban is lehet gyogyerő s a legszebben halálos néreg.

— Ezt Hjalmar mondta neked.

— Igen, honnét tudod?

— Az ő lelke tud csak fölfeleemelkedni a mindennapig gőzkörön. Szegény fiu, igazad lehet!

— Nézd, ennek az illatát kell beiszviod. — Rezedá, — susogá a leányka csendés hangon, — mily egyszerű, igénytelen s milyen édes az illata!... Ez az illat lelke a virag-nak, s az érzo lélekben oly hatalmas gyogyerő van... Lám, lám, a legigénytelenebb virágnak is van lelke — csak neked nincs.

— Ezt meg a szivedre tűzd Esztikém.

— Piros kis szív, telve lángal, szerelem-mel... hogyne volna a szerető szivben pótolhatatlan gyogyerő... Lám, lám a legegyszerűbb virágnak is van szive — csak neked nincs.

— Jer, menjünk a kertbe Esztike. Ha már fölfele, jobb lesz neked a levegő.

Lesétáltak a kertbe. Hjalmar ott babrált virágai között, midőn megpillantá a leányka kely-ben a rezedát s a szivviragot, arca fölpirult. Hogyne lett volna szive, lelke boldog!

A leányka fölfele ment es szelidőn meg-szólította:

— Hjalmar, jó fiu, nincsen neked olyan viragod, a milyent én szeretnek?

— Talán lesz, — felelé az zavartan, — milyen az es mi a neve? — Nincsen annak neve, még nem látam soha, az a virag csak képeze-letemben él. Olyan kék a szive, mint az ég, olyan fehéer a közepé, mint a hold és csak éjjel nyílik ki, midőn a hold sűt... Mutass meg kerek minden vi-ragot, tán fölitalóm közöttük.

Mily édes kötelesség volt ez az ifjunak! Végigvezette a leánykát az űvegázakban s a viragos utakon, szótlan ajkán megeredt a be-szed, megevezett minden fűszalat és nemelyik-höz olyan szép kis regét szolt, hogy Esztike majd bűmlva, majd könyezve felelte rajta ég-sziukék szemét.

Annai ábránd, annyi költészet volt ez egy-szerű szivben — es annyi érzelem, annyi me-legség ez egyszerű szavakban!

De az Esztike képzeletében élő virág nem volt sehol.

A leányka ugy érte, hogy elfaradt nagyon, átment a parkba s egy padra ülve ábrándos szeméit az egre függesztve nézte a lombok közt betekintő holdat, mely oly áttetsző fehéer volt mint az ő arca es olyan fénytelen, mint az ő szeméi.

Azt kísérte, az enyésző holdat merengő te-kiuntételvel, míg csak el nem tűnt az ég végtelen aetherében s esdekelve susogta hozzá:

— Ne menj még, ne menj még, ne hagy
itt engem!... Mily üres lesz nekem ez a világ!

És tejfehér arca lassankint rózsává pirult,
fénytelen szemei égni kezdtek mint izzó parázs,
erőt vett rajta a sebláz.

Midőn Gerő Hjalmarral nemsokára arra té-
vedt, a leánykát leomló tagokkal, eszméletlenül
találták a padon.

A fiu segítségért a várba sietett, Hjalmar
pedig térdre rogyott előtte és arcát ruhába te-
metve zokogott.

— Meg kell halnod, nem ehetsz idelelven,
szegény, szegény kis idegen virág! Magához
vonz az ég, nem állhatsz a vonzásnak ellent...
oh ne menj, ne menj még, ne hagyj itt engem!...
Mily üres lesz nekem ez a világ!

Késő este volt s a kertii lak egyik abla-
kából még mindig fény sugárzott. — Hjalmar
két könyökére dőlve ült asztalul s előtte föl-
nyitva egy kis aranysegegyűlt fekete könyv he-
vert, azt nézte tűnődve és habozva, gondolkod-
dott, vajjon tovább fordítsa-e azt a fehér lapot,
melyen e két szó állt: — Eszti ke naplója. Mi-
ért ne? — hisz ő midőn Eszti kék ajtuban bevit-
ték s masnap reggel arra járva az esőtől a sárba
verve megtalálta, joggal felvehette és joggal
megnézheti mit talált?

Fordított egy lapot és olvasá:

... Szeretni és szenvedni...

E két eszme karöltve jár, a ki szeret, an-
nak szenvedni kell — és a ki szenved, leggyak-
rabban azért szenved — mert szeret... Mily
különböző két fogalom, pedig testvérvirágokők
és gyökérlik a szív!

Oh boldog érzéketlenek, kik senkit nem
szerettek, — oh boldog önzők, kik csak öma-
gatakat szerettek, nektek nem kell szenved-
netek!

Vajjon kit szeret az én szívem? — sze-
retnie kell, mert boldogtalan.

De az, a kit én szeretek, nincsen az embe-
rek között. Ha szétnézek a nagy világban, nem
találók közöttük egyetlen egyet, ki hidegen ne
hagyna mint a jég. Nincs az a tekintet, melytől
megdobanná szívem, nincsen az a mosoly, mely
viztot mosolyra készítené, — de ha föltekintek
csendes estén az égbe és ott mesés távolban
szédítő magasban megpillantom a holdat, az a
tündéri, tuvilági fény úgy vonzza, úgy hívogatja
lelkemet magához, hogy fejem szédülni, szívem
lútketni kezd, hogy szárnyakat érezek vállaimon,
melyek eveznek és nem bírnak el.

Midőn még kis gyermek valem, öreg daj-
kám sokat mesélt nekem. Szobam ablakán be-
sütött a hold, világot nem gyújtottunk, én öle-
ben ülve kebléhez simulva haligattam susogó
meséjét és folyton, folyton csak az égbe néztem,
abba a tündérlők fénygolyóba, arra a reszkető
fényű bűbajos égi testre, melyről ő anyyi szép
mesét tudott fölémből susogni.

Másról hallani sem akartam. Ha másba
kezdett, esengve kértem: — ne azt, ne azt,
csak a holdról mesélj nekem, — oh azt meséld
el mégegyszer inkább, hogyan vitte föl az a szép
fehér tündér, ki a holdban lakik, a szegény árva
kis leányt, kit nem szeretet senki idelelven!...
És ő mindig újabb csodás regéket mondott a
holdról, arról a csodaszép tünderről, ki benne
van, kinek csillogó ezüst palástja, ezüst koronája
és ezüst fényű haja van, de olyan hideg mint a
jég... Olyan szépen le tudta írni azt a c-oda-
szép, földöntúli alakot, hogy gyermekszívem kö-
zepe lerajzolódt mint egy tükörben s többé
el nem tudott enyészni.

A mesélő ajak sirba szállt. Egyedül voltam
szobácskamban egészen egyedül, habár csak tí-
zenket éves lehettem.

Leültem ablakom elé, a szék támlányára
hajtám fejem, mint hajdan dajkám keblire és
néztem búsan, merengően föl az égbe, abba a
delejes fényű nagy csillagba: a melyben egy
jésvivő, szép tündér lakik, ki áttetsző, fényes
sugaráridőn leszáll azokhoz, kik boldogtalanok.

A lombok suhogtak odalélem, a vén sze-
deria ágai a falhoz verődtek s én e csendes,
halk susogásban a régi, szép meséket véltem
újra hallani, néztem néztem a holdba, szemem
kápázott, fejem szédült... úgy tetszett, mintha
a szédítő magasban, a vakító fényárban egy alak
állana és intene felem...

(Folyt. köv.)

Gabona-árjegyzék.

Pécs sz. kir. városában 1890. évi szeptember hó 13-án
tartott hetesvásárról.

Az árak métermázánként számítottak.

	ősz	tavaszi	frt	frt
Búza	6	80	6	70
Kétszeres	5	70	5	60
Rosa	5	70	5	60
Árpa	6	40	6	10

	ősz	tavaszi	frt	frt
Zab	6	10	5	90
Bükköny	széna			
Repce				
Kukoricza	6	30	6	20
Széna	2	40	2	
Szalma	1	90	1	80

Kínálat: erős (mintegy 800 gabonaköcsi volt a piacon.)

Hirdetések:

ZELESNY KÁROLY

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari fényképész.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek ezzel tiszteltteljesen tudomására
hozni, hogy **Pécsert, a Király-utcában, a dr. Schwarcz-féle ház kertjében** a
látogatók kényelmére a legfokozottabb igényeknek is megfelelő

második

FÉNYKÉPÉSZETI MŰTERMET

nyitottam.

Az újabb kori fényképészeti vívmányok figyelembe vételével épített s épp oly
díszesen berendezett műteremben a felvételek tetszesszerű nagyságban a délelőtti és
délutáni órákban eszközöletnek s a képeknek kifogástalan kidolgozásáért és kiállításáért
— lehetőleg olcsó árak mellett — kezeskedik alulirt.

**A műteremnek két utcáról van bejárója és pedig a Király-utczáról
(dr. Schwarcz-féle ház) 14. szám és az Óposta-utczáról 17. sz. alatt.**

Felvételek — még borús időben is — nemcsak hétköznapiokon, hanem vasár- és
ünneppalapon is eszközöletnek, mindenkor d. e. 8 óratól esté 6 óráig. — Péntek na-
pon délután azonban — a vasárnap munkaszünet helyett — a műterem zárva van.

Számos pártfogásért és látogatásért eszedzik

ZELESNY KÁROLY,

udvari fényképész.

A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,

(Strakosch és Poner
szabadalmazott)

facsarógépeket,

ruha-mángolókat,

vasalógépeket

sat.

Csatorna-zárakat,

önmozgásu,

legjobb védelem

áradás ellen,

patkányok ellen,

csatorna-bűz ellen.

Meidinger-kályhákat

egyszerű és díszes kiállításban.

szabályozható

töltő-kályhákat,

Caloriférest,

központi fűtéseket,

szellőztető készülékeket.

Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Valeria

Tricot-derekak.

Fiu és leány tricot-öltönyök.

Erzsébet mellfüzők

Roth és Rosenthalnál,

Király- (Fő) utca Hattyu-épület.

Hirdetések

igen előnyös áron vétetnek fel
kiadóhivatalunkban.

I. 75. 1975. sz.
1890.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a szerint közze teszi, hogy a szentlőrinczi kir. járásbíróság f. évi 1079. sz. végzése folytán **Keresztes Imre** szigetvári lakos javára

Krausz Lajos és neje

dencsházai lakosoknál 226 frt és jár. biztosítására f. évi május hó 7-én biróilag felülfoglalt **buza, árpa, zab és kukoricza, butor, pálinkás kazánok és szarvasmarhából** álló összesen **1018 frt 50 krra** becsült ingóságoknak **Dencsházán a helyszínén** leendő elárverezésére **f. évi szeptember hó 19-ik napjának reggeli 9 órája** tüzetik ki.

Szt.-lőrincz, 1890. évi augusztus hó 16-án.

Könczey
kir. bir. végrehajtó.

6553. sz.
1890.

Árverési hirdetmény.

A tekintetes városi tanács fenti szám alatt kelt utasítása folytán ezennel közhírré teszem, miként a

balukányi uszoda, tó és kocsma

együttesen, avagy az **uszoda külön és a kocsma a tóval külön is folyó évi november hó 1-től kezdve három egymásutáni évre hivatalos helyiségben (városház II. emelet 33. ajtó) e hó 25-ik napján délelőtti 10 óraker tartandó nyilvános szóbeli árverés és zárt ajánlati tárgyalás utján bérbe adatni fog.**

Kikiáltási ár az uszodára külön **1830 frt**, a kocsma és tóra **500 frt** évi bér az uszoda-tó és kocsma együttesen **2330 frt** évi bér.

Felhívtnak tehát a bérleni szándékozók, miként a kikiáltási összeg 10 százaléknak megfelelő bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlataikat legkésőbb **f. hó 23-ik napján délutáni 5 óráig a polgármesteri hivatalnál** nyujtsák be, avagy ily bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

Pécssett, 1890. évi szeptember hó 12-én.

Jilly Alajos,
városi tanácsnok.

8852.
1890. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A tekintetes tanács fenti szám alatt kelt határozata alapján ezennel közhírré teszem, miként **a városi közkórházban** 1891., 1892. és 1893. években szükségelendő

fűszer és egyéb apróbb czikkek,

továbbá

zsemlyék és gyógyszerek szállítására

hivatalos helyiségben (városház II-ik emelet 33. ajtó) folyó évi szeptember hó 20-ik napján délelőtt 10 óraker tartandó nyilvános szóbeli árlejtés és árt ajánlati tárgyalás utján fog kiadni.

Felhívtnak tehát a vállalkozni szándékozók, miként az egyes czikkek évi szükségletének megfelelő ár 10 százalékaival mint bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlataikat legkésőbb **f. évi szeptember hó 19. napján délutáni 5 óráig a polgármesteri hivatalnál** nyujtsák be, avagy ily bánatpénzzel ellátva a szóbeli árlejtésen jelenjenek meg.

A részletes feltételek nálam a délelőtti hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Pécssett, 1890. évi szeptember hó 13-án.

Jilly Alajos,
városi tanácsnok.

Tisztelettel

Van szerencsém Pécs és vidéke t. ez. közönségével tudatni, hogy

férfi-kalap gyártmányom

egyedüli raktárát

ROTH és ROSENTHAL uraknak

átadtam.

Pless Vilmos,

es. és kir. udvari szállító Bécsben.

Hirdetmény.

Az Esterházy hercegi hitbizomány alsó urodalmainak főkerületi főtisztja részéről közhírré tétetik, hogy a **szt.-lőrinczi uradalomhoz tartozó** következő

kocsmaépületek és tartozékaik,

u. m.:

Szt.-Lőrincz, Csonka-Mindszent, Kacsóta, Szt.-Dienes, Nagy-Peterd, Botyka, Büdösfá, Dinnyeberki, Helyesfa, Nagy-Váty, Monosokor, Rónátfá, Boda és Istvánci községekben levő kocsmaépületek

és azok tartozékai **Szent-Lőrinczen a főbérnökség irodájában f. 1890. évi október hó 13-án délelőtt 9 óraker tartandó írásbeli ajánlattal összekötött árverés utján örök áron elfognak adatni.**

A vállalkozni kívánók sziveskedjenek tehát a jelzett helyen és időben megjelenni s magokat az árverés kezdetén lefizetendő bánatpénzzel ellátni.

Az írásbeli lepecsételt ajánlatok **f. évi október hó 10-ig** alólirotthoz bekielendők.

Az árverési feltételek Pécssett az alólirottnál, valamint Dombóvárrott az urodalmi felügyelőségénnél betekintheők, és kívánatra meg is küldetnek.

Pécssett, 1890. szeptember hó 2-án.

Krasznay Mihály s. k.,
kir. tanácsos, főtiszt.

Vasúti menetrend.

Budapest-Dombóvári vonal.

Uj-Dombóvár-Pécs-Villány-Eszéki vonal.

Főúlról lefelé olvasandó			Alulról felfelé olvasandó			Főúlról lefelé olvasandó			Alulról felfelé olvasandó				
5406 szem. vonat I. II. III. oszt.	5402 gyorsvonat I. II. oszt.	5404 szem. vonat I. II. III. o. st.	5403 szem. vonat I. II. III. oszt.	5401 gyorsvonat I. II. oszt.	5405 szem. vonat I. II. III. oszt.	5508 szem. vonat I. II. III. oszt.	5502 gyorsvonat I. II. oszt.	5504 szem. vonat I. II. III. oszt.	5503 szem. vonat I. II. III. oszt.	5501 gyorsvonat I. II. oszt.	5505 szem. vonat I. II. III. oszt.		
10:50	8:00	3:25	ind. Bécs osztrák-m. á. v. pudv. érk.	1:40	7:20	6:05	8:25	2:05	9:10	ind. Budapest m. á. v. érk.	7:55	2:05	6:40
7:00	1:35	8:55	érk. Budapest m. á. v. — ind.	8:40	2:25	10:40	—	—	9:40	„ Fiume — — — — érk.	7:00	—	—
9:05	7:45	12:10	ind. Arad — — — — érk.	3:50	—	5:27	1:49	5:48	1:59	érk. Uj-Dombóvár — — — — ind.	3:01	10:20	1:50
10:48	5:30	8:30	Kolozsvár — — — — —	—	—	6:02	2:11	5:58	2:56	ind. Uj-Dombóvár — — — — érk.	2:07	10:05	1:29
8:27	1:05	—	Debreczen — — — — —	—	—	3:06	2:32	6:18	3:22	Sásd — — — — —	1:40	9:47	1:10
2:08	8:47	1:09	Nagy-Várad — — — — —	—	—	2:24	—	—	3:33	Bakócsa-Felső-Mindszeut — — — — —	1:29	—	1:02
10:48	7:46	—	Kassa — — — — —	—	8:04	6:05	3:00	6:42	4:01	Abaliget — — — — —	1:03	9:26	12:45
8:25	2:05	9:10	ind. Budapest m. á. v. (vend.) érk.	7:55	2:05	6:40	3:14	6:55	4:23	Bükkösd — — — — —	12:39	9:10	12:28
8:40	—	9:23	„ Budapest-Ferencváros „	7:43	—	6:29	3:28	7:08	4:42	érk.) Szt.-Lőrincz — — — — (ind.	12:17	8:54	12:11
8:49	2:25	9:32	érk. Budap.-Kelenf. (vend.) ind.	7:33	1:45	6:20	3:33	7:09	4:45	ind.) — — — — — (érk.	12:14	8:53	12:06
8:55	2:26	9:35	ind. Budapest-Kelenföld — — — — érk.	7:29	1:44	6:19	3:53	—	5:08	„ Pellérd (megálló hely) „	11:50	—	11:46
9:04	—	9:44	Budafok megálló — — — — —	7:21	—	6:11	4:03	7:35	5:18	érk. Pécs (vend.) — — — — ind.	11:40	8:27	11:36
9:10	—	9:49	Budafok állomás — — — — —	7:16	—	6:06	4:20	7:45	5:28	ind. Pécs — — — — — érk.	11:10	8:12	10:55
9:30	—	10:08	Érd — — — — —	6:58	—	5:49	4:30	7:57	5:38	érk. Úszög — — — — — ind.	11:00	8:02	10:45
9:55	—	10:32	Erosi — — — — —	6:34	—	5:26	9:04	9:04	6:44	érk. Villány (vend.) — — — — ind.	9:48	6:50	6:50
10:21	—	10:57	Adony-Szaboics — — — — —	6:10	—	5:03							
10:35	—	11:10	Szolgaegyháza — — — — —	5:55	—	4:49							
10:51	3:49	11:25	Sárosd — — — — —	5:44	12:26	4:39							
11:16	4:09	11:49	érk. Sárobgárd (vend.) — — — — ind.	5:14	12:00	4:10							
3:54	—	—	érk. Szegzárd — — — — — ind.	—	3:54	12:04							
11:24	4:10	11:54	ind. Sárobgárd — — — — — érk.	5:10	11:59	4:00							
12:08	4:35	12:23	Simontornya — — — — —	4:42	11:35	3:31							
12:29	—	12:43	Pincehely — — — — —	4:18	—	3:07							
12:45	—	12:58	Hidegkút Gyöng — — — — —	4:03	—	2:52							
1:02	5:13	1:14	Szakály-Högyész — — — — —	3:47	10:55	2:36							
1:19	5:26	1:31	Kurd-Csibrák — — — — —	3:30	10:42	2:19							
1:33	—	1:44	Döbrököz — — — — —	3:17	—	2:06							
1:49	5:48	1:59	érk. Uj-Dombóvár (vend.) — — — — ind.	3:01	10:20	1:50							
4:03	7:35	5:18	„ Pécs — — — — — „	11:40	8:27	11:36							
9:04	9:04	6:44	„ Villány — — — — — „	9:48	6:50	6:50							
10:40	10:40	8:30	érk. Eszék — — — — — „	7:50	5:20	5:20							
11:36	—	11:40	ind. Pécs — — — — — érk.	5:18	—	4:03							
2:16	5:53	2:22	„ Uj-Dombóvár — — — — — „	2:41	10:15	1:24							
2:21	5:58	2:27	érk. Dombóvár (vend.) — — — — ind.	2:36	10:10	1:19							
6:00	—	8:15	„ Báltaszék — — — — — „	6:50	—	8:47							

J e g y z e t :

Az alabozott számok esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időközöt jelentik.

Mohács-barcsi vonal.

Barcs-mohácsi vonal.

Kilométer	Állomások	Vegyes vonatok			Tehervonat személyszállításal			Kilométer	Állomások	Vegyes vonat k		
		1	3	11*	13.5*	2	4			6		
	Csatlakozások.								Csatlakozások.			
	Broód — — — — — ind.	—	11:53	—	11:54				Bécs — — — — — ind.	6:00	7:40	—
	Eszék — — — — — „	1:47	5:20	—	7:50				Triest — — — — — „	—	8:00	—
	Villány — — — — — érk.	3:47	6:40	—	9:19				Kauizsa — — — — — „	2:25	6:28	—
	—								Budapest — — — — — „	8:25	—	9:10
	Mohács — — — — — ind.	3:15	5:32	9:00	8:00				—	4:46	7:54	—
18:8	Német-Bóly — — — — — „	3:44	6:10	9:33	8:44				Barcs — — — — — érk.	5:00	8:30	—
23:3	Villány — — — — — érk.	4:05	6:35	9:54	9:09			12:8	Darány — — — — — ind.	5:31	9:02	—
34:5	Trinitás — — — — — „	4:22	6:50	10:10	9:48			29:7	Szigetvár — — — — — „	6:08	9:47	—
29:5	Áta — — — — — „	4:43	7:11	10:33	10:09			44:3	Szt.-Lőrincz — — — — — „	6:50	10:22	4:45
54:8	Úszög — — — — — „	4:54	7:22	10:46	10:20			57:5	Pellérd megálló — — — — — „	7:14	10:48	5:08
59:8	Pécs — — — — — érk.	5:34	8:02	11:31	11:00			63:1	Pécs — — — — — érk.	7:25	11:02	5:18
65:4	Pellérd megálló — — — — — ind.	5:44	8:12	11:41	11:10			68:1	Úszög — — — — — „	7:45	11:17	5:28
78:6	Szt.-Lőrincz — — — — — „	6:14	8:37	—	11:40			68:4	Áta — — — — — „	8:02	11:35	5:43
93:2	Szigetvár — — — — — „	6:26	8:49	—	11:50			84:4	Triunitás — — — — — „	8:33	12:08	6:13
110:1	Darány — — — — — „	7:10	9:17	—	12:17			88:4	Villány — — — — — érk.	8:44	12:21	6:24
122:9	Barcs — — — — — érk.	7:40	10:00	—	—			98:6	Német-Bóly — — — — — ind.	9:04	12:44	6:44
	—	8:16	10:40	—	—			109:1	Mohács — — — — — érk.	9:25	1:00	7:00
	—	8:40	11:01	—	—			122:9	—	9:55	1:26	7:30
	—	8:55	11:20	—	—				—	10:19	1:54	7:58

* A nyári hajómenetrendnél és a hajózár tartama alatt naponta a 11. sz. vonat közlekedik, míg a tavaszi és őszi hajómenetrendnél a 13.5. sz. vonat fog indittatni Villány-Úszög (Pécs) vonalon azonban az 5. sz. vonat naponta jár. Hajókésés esetén a 11. sz. vonat 10 óra 20 percig várakozik Mohácscon.

Hajócsatlakozás Mohácscon.

- A 2. sz. vonat az Újvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő póstahajóhoz.
- A 3. sz. vonat a Budapestről Mohácsra közlekedő személyhajóhoz s az Újvidék-Zimony-Orsováról Budapestre közlekedő póstahajóhoz.
- A 6. sz. vonat a Budapestről Orsovára menő póstahajóhoz és a Mohácsról Budapestre közlekedő személyhajóhoz.
- A 11. sz. vonat a Budapestről Újvidék-Zimonyra közlekedő póstahajóhoz.
- A 13.5. sz. vonat a Budapestről Mohácsra tavasszal és ősszel közlekedő személyhajóhoz.